

STRUČNO-METODIČKA PRIPREMA ZA POLAGANJE STRUČNOGA ISPITA (PISANI DIO)

SAŽETAK

Andrea Bosanac, učiteljica hrvatskoga jezika,
savjetnica, članica Ispitnoga povjerenstva
za polaganje stručnoga ispita učitelja razredne nastave
Varaždinske, Međimurske i Koprivničko-križevačke županije u OŠ Kajzerica

U ovome su Sažetku navedene neke od važnijih smjernica i uputa tijekom polaganja stručnoga ispita (pisani dio).

Esej mora biti napisan **standardnim hrvatskim jezikom**. Osnovna je značajka standardnoga hrvatskoga jezika normiranost. Norma je sustav pravila kojima se određuje što je u standardnome hrvatskome jeziku pravilo, a što nije.

Potrebno je pripaziti na **urednost i čitljivost rukopisa**. Rad treba biti napisan **pisanim slovima**.

Elementi koje treba realizirati u pisanome obliku:

- **ostvarivanje sadržaja (odabrane teme)**
- **kompozicijsko ustrojstvo eseja**
- **uporaba znanstvenoga stila pisanja**
- **poštivanje normi standardnoga hrvatskoga jezika**

Tema treba biti ostvarena, tj. sadržaj eseja mora se odnositi na zadanu temu.

Moraju biti zastupljeni svi temeljni dijelovi kompozicije (uvodni dio, središnji dio, zaključni dio). Potrebno je vidljivo označiti odlomke, manje misaone cjeline.

U uvodu zadanu temu treba najaviti, smjestiti u određeni kontekst i iznijeti nekoliko osnovnih misli koje će u razradi (središnjem dijelu) biti temeljito opisane i oprimgjerene.

U razradi treba pokazati metodičko znanje i poznavanje stručne literature, opisati probleme i iznijeti osobne prijedloge za njihovo rješavanje.

Zaključak predstavlja završni dio eseja u kojem treba povezati iznesene misli.

Tekst treba pisati znanstvenim stilom. Mora biti cjelovit, jasan i skladan. Podatci moraju biti točni i provjerljivi. Sve rečenice moraju biti smislene i međusobno povezane.

Potrebno je paziti na slovničku (gramatičku) točnost u pisanju rečenica uz poštivanje pravopisnih normi hrvatskoga standardnoga jezika.

Pisani rad treba biti napisan u obliku eseja znanstvenim stilom (znanstveno-popularnim), na hrvatskome standardnome jeziku.

U eseju treba koristiti primjeren leksik hrvatskoga standardnoga jezika. Hrvatskim izrazima dati prednost nad stranim izrazima, tuđicama.

LEKSIK (nekoliko primjera)

gradivo > nastavni sadržaj
savladati > usvojiti
upotreba > uporaba
postepeno > postupno
takmičenje > natjecanje
spadati > ubrajati
komisija > povjerenstvo
afinitet > sklonost
odvijat će se...> provodit će se
sakupiti > prikupiti
sačekati > pričekati
donešen > donesen
učesnici > sudionici
dešavati > događati
dozvolit > dopustiti
točka > točki (ne tocci)
...

JEZIČNI SAVJETI

Nekoliko najučestalijih pogrešaka

Najčešće pogreške

Pravilo pisanja:

- **negacije ne**
(negaciju uvijek pišemo odvojeno od glagola; kod imenica i pridjeva negaciju **ne** ne odvajamo)
- **prijedloga s/sa**
(uvijek pišemo prijedlog **s**, prijedlog **sa** pišemo jedino ako riječ iza prijedloga započinje slovom **s,š,z,ž, ks, ps**; prijedlog **s/sa** ne pišemo ako mislimo na izricanje sredstva u rečenici)
- **futura I.**
(ovisi o položaju enklitike/pom. glagola - ako je ispred infinitiva, infinitiv zadržava nastavak **-ti**, ako je iza infinitiva, infinitiv gubi nastavak **-i**)

NETOČNO

TOČNO

<i>nebih</i>	<i>ne bih</i>
<i>neusvaja</i>	<i>ne usvaja</i>
<i>nemože</i>	<i>ne može</i>
<i>sa učiteljicom</i>	<i>s učiteljicom</i>
<i>s smijehom</i>	<i>sa smijehom</i>
<i>s ženom</i>	<i>sa ženom</i>
<i>s Ksenijom</i>	<i>sa Ksenijom</i>
<i>Putujem s vlakom.</i>	<i>Putujem vlakom.</i>
<i>će bit</i>	<i>će biti</i>
<i>biti će</i>	<i>bit će</i>

Pravilo pisanja:

- **enklitike u rečenici**
(ako je moguće, pisati ih na drugo mjesto u rečenici, odmah iza prve naglašene riječi)
- **infinitiva glagola umjesto tzv. dakavice**
- **kondicionala I.**
(glagolskoga načina za izricanje mogućnosti, želje, savjeta)

JA **BIH**
TI **BI**
ON,ONA,ONO **BI**
MI **BISMO**
VI **BISTE**
ONI,ONE,ONA **BI**

NETOČNO

TOČNO

<i>Osnovni podatci za istraživanje su...</i>	<i>Osnovni su podatci za istraživanje...</i>
<i>Učenik mora da napravi...</i>	<i>Učenik mora napraviti...</i>
<i>Ja bi napisala...</i>	<i>Ja bih napisala...</i>
<i>Mi bi pročitali ...</i>	<i>Mi bismo pročitali...</i>

Pravilo pisanja:	NETOČNO	TOČNO
- prijedloga od do ili crtice	Učenici od 1. – 8. razreda...	Učenici od 1. do 8. razreda... Učenici 1. – 8. razreda...
- kratica u padežu (između pokrate i njezina obličnog nastavka obvezatno pišemo spojnicu)	MZOA AZOOU UVOM	MZO-a AZOO-u UV-om
- odnosne zamjenice koji/kojega (paziti na razliku - odnosi li se zamjenica na živo ili neživo)	Učenički stol kojeg smo donijeli...	Učenički stol koji smo donijeli...
KOJI – NEŽIVO KOJEGA - ŽIVO	Učenik koji je viđen ispred zbornice...	Učenik kojeg smo vidjeli ispred zbornice...

Pravilo pisanja:	NETOČNO	TOČNO
- povratne zamjenice sebe/se (važno je znati obavlja li subjekt radnju ili je trpi)	Učenici se ispituju... (Učenici ne ispituju sami sebe.)	Učenike ispituujemo...
- neodređenih zamjenica (ako je ispred zamjenice prijedlog)	Za ništa na svijetu ne bih to učinio.	Ni za što na svijetu ne bih to učinio.
- priloga često / često puta (prilog često znači 'mnogo puta' pa je umjesto pleonastične priložne i čestične skupine često puta dovoljno upotrijebiti samo prilog često)	Često sam puta bio u Kninu.	Često sam bio u Kninu.

Pravilo pisanja:	NETOČNO	TOČNO
- prijedloga kod i k/ka	<i>Idemo kod liječnika.</i>	<i>Idemo liječniku.</i> <i>Idemo k liječniku.</i>
- prijedloga od uz imenicu	<i>On je prijatelj od Ivana.</i>	<i>On je Ivanov prijatelj.</i>
	<i>Vidjeli smo kuću od Petre.</i>	<i>Vidjeli smo Petrinu kuću.</i>
- imena škole (ime može biti u nominativu i u tome ga slučaju pišemo u navodnicima ili u genitivu i tada ga pišemo bez navodnika; paziti na bilježenje kratice)	<i>Moj sin ide u O.Š. Augusta Šenoae.</i>	<i>Moj sin ide u OŠ Augusta Šenoae.</i> <i>Moj sin ide u Osnovnu školu "August Šenoa".</i>
- vremena /sati (ako se uz sat navode i minute, iza cijele vremenske oznake ne pišemo riječ sati)	<i>Vlak kreće iz Zagreba u 12:55 sati.</i>	<i>Vlak kreće iz Zagreba u 12:55.</i>

Pri prenošenju riječi u novi redak voditi računa o granicama sloga. Nije pravilno rastavljati riječi tako da s jedne strane ostane jedno slovo koje ne čini slog ili slog sa suglasničkim skupom kojim u hrvatskome jeziku ne može započeti riječ.

(hr-va-tski > hr-vat-ski; le-t > let)

Riječi koje imaju odraz jata **ije** nikada ne rastavljamo.

(svi-jet > svijet; vri-je-me > vrije>me)

Riječi koje pišemo sa spojnicom, a prenosimo ih u novi redak, pišemo tako da spojnicu zapisujemo i na početku novoga retka.

U odgojno-

- obrazovnom procesu...

Uporaba zareza

- Najučestaliji primjeri uporabe zareza:

a) **ispred suprotnih, isključnih i zaključnih veznika (a, ali, nego, već, no; samo, samo što, jedino, jedino što, tek, tek što; zato, dakle, stoga)**

Toplo sam se obukao, **ali** hladnoća je bila neumoljiva.

Volim Hrvatsku, **dakle** volim i hrvatsku riječ.

b) ispred kratice tj. (to jest)

Sve je riješeno, **tj.** otklonjene su sve poteškoće.

c) u poretku zavisne rečenice u zavisnosloženoj rečenici:

- **inverzijski poredak**

Kada učenici uđu školu, moj je svijet...

- **naknadno dodavanje**

Svi su učenici, **osim onih koji su bili bolesni**, riješili lektirni zadatak.

d) iza glagolskih priloga (sadašnji ili prošli)

Slušajući dosadašnja predavanja, studenti su...

Shvativši nastavne sadržaje, učenici su...

e) iza rečeničnih priloga

Međutim, učenici će napisati...

f) kod pisanja nadnevka

Zagreb, 10. siječnja 2021.

U Zagrebu 10. siječnja 2021.

Još poneki savjet

- zadaci > zadatci
- podaci > podatci
- foto-aparat > fotoapararat
- web stranica > mrežna stranica
- učitelj – osnovna škola; nastavnik – srednja škola

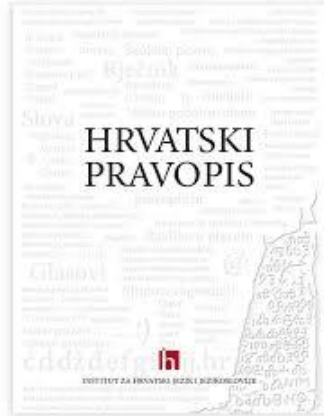
- zahtijevati (glagol) – zahtijevam, zahtijevaš...
- zahtjev (imenica u N) – G – zahtjeva, D – zahtjevu...

• školska godina	≠	nastavna godina
(1. 9. 2020. – 31. 8. 2020.)		(7. 9. 2020. – 18. 6. 2021.)

• razred	≠	razredni odjel
(Moj sin ide u 5. razred.)		(Moj sin ide u 5.a razredni odjel.)

Preporučena literatura i mrežne stranice

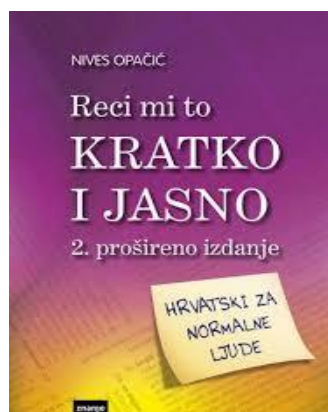
- Hrvatski pravopis. 2013. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.

- Težak, Stjepko; Babić Ivan. 2000. Gramatika hrvatskoga jezika. Školska knjiga. Zagreb.

- Opačić, Nives. 2015. Reci mi to KRATKO I JASNO. Znanje. Zagreb.

- <http://savjetnik.ihj.hr>
- <http://hjp.novi-liber.hr>
- <http://pravopis.hr>